

Samenstelling: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Media
Afdeling Media en Film
Kon. Albert II-laan 7 – 3de verdieping
1210 Brussel

Goedgekeurd door de Vlaamse Mediaraad op 25 april 2002

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF..... 3

SAMENSTELLING..... 4

SAMENSTELLING VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD OP 31 DECEMBER 20014

WERKING..... 5

ADVIEZEN..... 6

CHRONOLOGISCH OVERZICHT VAN DE UITGEBRACHTE ADVIEZEN.....6

INHOUDELIJK OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN.....7

BIJLAGEN..... 11

Woord vooraf

De belangrijkste aandachtspunten van de Vlaamse Mediaraad in 2001 waren mediaconcentratie, regionale televisie en landelijke radio. Over regionale televisie en de twee nieuwe landelijke radio's werden in 2000 reeds adviezen uitgebracht maar deze thema's kwamen opnieuw in de actualiteit in 2001.

De Mediaraad nam zelf het initiatief om een grondige studie rond mediaconcentratie en pluralisme uit te werken. Later zou trouwens de minister over deze materie advies vragen. Een werkgroep bereidde een lijvig, goed onderbouwd document voor (41 bladzijden) dat de situatie van de mediaconcentratie in Vlaanderen doorlichtte en een grondige analyse maakte van het wettelijk kader (Europees, federaal en Vlaams). Op basis van deze studie formuleerde de Mediaraad een aantal aanbevelingen en suggesties. Begin 2002 kwam het thema mediaconcentratie en belangenvermenging opnieuw in de actualiteit zodat de Mediaraad zijn rapport nog verder zal aanvullen en uitdiepen.

Regionale televisie kreeg hernieuwde aandacht in 2001 naar aanleiding van de studie van Podium Perception Management met betrekking tot de economische leefbaarheid van regionale televisie en het nieuwe decreet. De Mediaraad bleef bij zijn vroeger standpunt dat regionale televisie om te kunnen overleven een gemengde financiering moet hebben waarbij de inbreng uit overheidsmiddelen van essentieel belang is. Wat de verdere invulling van regionale televisie betreft, schaarde de Mediaraad zich opnieuw unaniem achter haar vroeger advies.

De landelijke radio was ook reeds het onderwerp van een advies in 2000 maar naar aanleiding van de zendvergunningen kwam het thema opnieuw op de agenda. De Mediaraad drukte haar bekommernis uit dat de twee landelijke radio's met onvoldoende zendbereik in Vlaanderen zullen geconfronteerd worden. De Mediaraad vroeg ook naar transparantie in verband met de toe te wijzen radiolicenties.

Aangezien de leden van de Mediaraad de indruk hebben dat hun werkdocumenten en adviezen te weinig in de publieke discussie aan bod komen, werd besloten vanaf 2002 meer ruchtbaarheid te geven aan documenten en adviezen om ze aan bepaalde doelgroepen, politici en beleidsverantwoordelijken te bezorgen. De website van de administratie Media was reeds een positieve stap naar meer openheid maar aangezien niet iedereen deze website permanent en systematisch raadpleegt, lijkt het aangewezen, in bepaalde omstandigheden, de aandacht extra te vestigen op de activiteiten van de Mediaraad.

Zoals vorige jaren stellen wij nog steeds vast dat de Administratie Media sterk onderbemand blijft waardoor in Vlaanderen deze dienst niet kan uitgroeien tot een centrale documentatiedienst, een soort databank, die alle media-ontwikkelingen in Vlaanderen op de voet volgt. Een dergelijk "steunpunt" zou een bijzonder efficiënt werkinstrument kunnen zijn voor alle beleidsverantwoordelijken en onderzoekers die met vragen rond mediabeleid bezig zijn.

Prof. Dr. E. De Bens
Voorzitter Vlaamse Mediaraad

Samenstelling

Samenstelling van de Vlaamse Mediaraad op 31 december 2001

Effectief lid

Mediadeskundigen

De Bens Els – voorzitter
 Dumortier Jos
 Van den Bulck Jan
 Voorhoof Dirk
 Pauwels Caroline

Plaatsvervangend lid

Vyncke Patrick
 Valcke Peggy¹
 Vandebosch Heidi
 Castille Valérie

Vertegenwoordigers van de gebruikers

De Bethune-Drieskens Annemie
 Van Poucke Wim
 Mechels Ivo
 Notte Johan

Houthuys Kris
 Joossens Luk
 De Koster Olivia
 Van De Genachte Catherine

Vertegenwoordigers van de mediasector

Verfaellie Marleen
 Fordyn Alex
 Vercruysse Lut
 Convent Christophe
 Bonamie Philippe³
 Van Ransbeek Roger
 Neyts Freddy
 Copers Annemie
 Peeters Guy
 Steegmans Patrick⁵

Peeters Jan
 Walgrave Elisabeth
 Meysmans Monika
 Van Trappen Monique²
 Breuls Paul
 Mateusen Gi⁴
 Van Moer Greta
 Persoons Philippe
 Vanheerentals Luc
 Beyltjens Eddy
 De Paepe Robert

¹ Opvolger van Caroline Uyttendaele

² Opvolger van Patrick Tillieux

³ Opvolger van Johan Berckmans

⁴ Opvolger van Philippe Bonamie

⁵ Opvolger van Gerry Lybeer

Werking

Aantal vergaderingen

De Vlaamse Mediaraad kwam negen maal samen in 2001.

Overzicht van de vergaderdata met vermelding van het aantal aanwezigen per vergadering

<i>Data</i>	<i>Aantal aanwezigen</i>
22 januari 2001	11
19 februari 2001	12
26 maart 2001	9
23 april 2001	16
28 mei 2001	11
9 juli 2001	8
3 september 2001	5
5 november 2001	12
3 december 2001	13

Werkgroepen ad hoc

De Vlaamse Mediaraad richtte in 2001 één werkgroep ad hoc op die werkte rond het thema concentratie en pluralisme in de media. Deze werkgroep kwam zes maal samen.

Leden:

E. De Bens - voorzitter	A. Fordyn
C. Uyttendaele	C. Pauwels
V. Castille	J. Notte
C. Convent	

De werkgroep zorgde voor een uitgebreide studie en een onderbouwd document waarin het bestaande juridisch kader, de evolutie en de huidige situatie van het medialandschap in Vlaanderen werden geanalyseerd.

Tot slot werden ook een aantal suggesties en aanbevelingen geformuleerd.

Dit document werd later besproken op de algemene vergadering van de Vlaamse Mediaraad en werd mits een aantal tekstuele aanpassingen goedgekeurd.

Adviezen

Chronologisch overzicht van de uitgebrachte adviezen

<u>Onderwerp</u>	<u>Advies nummer - datum</u>
✓ Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 1998 houdende vaststelling van de procedure van het Vlaams Commissariaat voor de Media (telewinkelmroepen)	2001/001 – 22 januari 2001
✓ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de wijziging van sommige bepalingen inzake media wat de invoering van de euro betreft	2001/003 – 19 februari 2001
✓ Voorontwerp van decreet betreffende de wijziging van sommige bepalingen inzake media wat de invoering van de euro betreft	2001/004 – 19 februari 2001
✓ Onderzoek naar de economische leefbaarheid van de regionale televisie-omroepen. Commentaar rapportering opgesteld door Podium Perception Management	2001/005 – 23 april 2001
✓ Concentratie en pluralisme in de media	2001/006 – 28 mei 2001
✓ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende de bepaling dat aan de frequentiepakketten die ter beschikking van de landelijke radio-omroepen worden gesteld, bijkomende frequenties kunnen worden toegevoegd	2001/007 – 9 juli 2001
✓ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 15 oktober 1999 houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en/of televisieprogramma's op de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT)	2001/008 – 3 september 2001

Inhoudelijk overzicht van de adviezen

Hierna volgt een bondig overzicht van de uitgebrachte adviezen. De integrale teksten zijn als bijlage terug te vinden.

Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 1998 houdende vaststelling van de procedure van het Vlaams Commissariaat voor de Media (telewinkelmroepen) – zie bijlage p. 12

Met een brief van 17 januari 2001 vroeg de heer minister om advies omtrent dit ontwerp van besluit. Dit besluit regelt de voorwaarden voor erkenning van telewinkelmroepen. De Vlaamse Mediaraad bracht unaniem gunstig advies uit.

Dit ontwerp van besluit werd ongewijzigd goedgekeurd.

Het besluit van de Vlaamse regering van 16 maart 2001 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 1998 houdende vaststelling van de procedure van het Vlaams Commissariaat voor de Media werd op 3 april 2001 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Ontwerp van decreet en ontwerp van besluit betreffende de wijziging van sommige bepalingen inzake media wat de invoering van de euro betreft – zie bijlage p. 14 en 15

Met een brief van 8 februari 2001 vroeg de heer minister om advies omtrent deze ontwerpen. Deze ontwerpen regelen de omzetting van Belgische frank naar euro van de bedragen vermeld in de Vlaamse decreten betreffende de radio-omroep en de televisie en een aantal besluiten inzake media.

De Mediaraad bracht hierover, mits een tekstuele aanpassing, unaniem gunstig advies uit, waaraan gevolg werd gegeven.

Het besluit van 7 september 2001 van de Vlaamse regering betreffende de wijziging van sommige bepalingen inzake media wat de invoering van de euro betreft werd op 13 oktober 2001 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het decreet van 7 december 2001 houdende de wijziging van sommige bepalingen inzake media wat de invoering van de euro betreft werd op 9 januari 2002 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenning van zendvergunningen aan de erkende landelijke radio-omroepen – zie bijlage p. 13

Met een brief van 29 januari 2001 vroeg de heer minister om advies omtrent dit ontwerp van besluit.

Dit besluit bepaalt welke elementen een zendvergunning dient te omvatten en aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Dit besluit omvat eveneens de omstandigheden waarbij een zendvergunning kan worden geschorst of ingetrokken door het Vlaams Commissariaat voor de Media.

De Vlaamse Mediaraad stelt in het advies dat moet worden gegarandeerd dat de landelijke radio-omroepen kunnen rekenen op een landelijk bereik en verwijst naar het radiofrequentieplan dat door de Vlaamse Gemeenschap zal worden vastgesteld.

Het ontwerp van besluit werd ongewijzigd goedgekeurd.

Het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 betreffende de toekenning van zendvergunningen aan de erkende landelijke radio-omroepen werd op 21 juli 2001 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad

Onderzoek naar de economische leefbaarheid van de regionale televisie-omroepen. Commentaar bij de rapportering opgesteld door Podium Perception Management – zie bijlage p. 16 en 17

De Vlaamse Mediaraad heeft kennis genomen van deze rapportering en bracht op eigen initiatief een advies uit.

De Raad stelt in eerste instantie vast dat een aantal voorstellen van de overheid niet stroken met de vaststellingen die uit de inhoud van het onderzoek blijken en betreurt dat het complementair karakter van de regionale omroepen niet meer wordt onderstreept.

De Vlaamse Mediaraad handhaaft unaniem het advies 2000/001 waarin werd gepleit voor het behoud van de vzw-structuur.

Een goede analyse van het rapport leert dat in feite geen enkele omroep leefbaar is zonder inkomsten uit overheidscommunicatie. De Raad pleit dan ook voor zowel overheidsfinanciering als overheidscommunicatie als structureel gegeven ter financiering van de regionale omroepen, bij voorkeur onder de vorm van een protocol over meerdere jaren.

Tot slot is de Raad van oordeel dat schaalvergroting wellicht noodzakelijk is en dat de discussie met de kabelmaatschappijen op gang moet worden gebracht omtrent het aandeel van de regionale omroepen in de kabelrechten.

Op 11 december 2001 en 29 januari 2002 werden infosessies georganiseerd, respectievelijk op initiatief van minister Dirk Van Mechelen en van de Vlaamse regering, waarin de mogelijkheden van overheidscommunicatie via de regionale omroepen uitgebreid werden besproken.

Uiteindelijk zal de Mediaraad vaststellen dat het uiteindelijke decreet op verschillende punten afwijkt van het advies van de Mediaraad.

Concentratie en pluralisme in de media – zie bijlage p. 18 e.v.

Met een brief van 22 december 2000 vroeg de heer minister om advies omtrent het vrijwaren van een pluralistisch medialandschap.

Binnen de Vlaamse Mediaraad werd een werkgroep opgericht die zich heeft gebogen over de voorbereiding van dit advies.

Het advies werd een uitgebreid en degelijk gestoffeerd document in twee delen, enerzijds het theoretisch kader en een doorlichting van de Vlaamse Mediasector, anderzijds de stand van zaken omtrent de regelgeving voor concentratie en pluralisme.

Tot slot formuleerde de Raad een aantal suggesties voor aanbevelingen.

Algemeen werd gesteld dat de gevolgen van concentratie voor de diversiteit en het pluralisme niet eenduidig negatief mogen worden gezien, maar dat het gevaar meer schuilt in verregaande commercialisering en moordende concurrentie.

Gezien de grote afhankelijkheid van de media van de reclame en gezien de toenemende fragmentatie van de mediamarkt, zal de onderlinge concurrentiestrijd voor de reclame-inkomsten bijzonder fel worden. In deze context lijkt het dan ook aanbevolen de publieke middelen van de openbare omroep te verhogen en de reclame-inkomsten hier te plafonneren.

Meer concreet naar het beleid toe beveelt de Raad een eis tot meer transparantie van de Vlaamse mediasector, efficiënte toezichtsorganen en een voorwaardenscheppend beleid voor diversiteit en pluralisme, waarbij de redactionele autonomie van cruciaal belang is.

Voor een efficiënt mediabeleid is het aangewezen alle mediasectoren te communautariseren, wat leidt tot een coherent Vlaams Mediabeleid.

Wat betreft de efficiënte organen wordt een samenwerking tussen die Dienst voor Mededinging en het Vlaams Commissariaat / Vlaamse Mediaraad voorgesteld.

Inzake diversiteit is de waarborg van de autonomie van journalisten erg belangrijk.

In de loop van 2002 werd de discussie rond concentratie opnieuw actueel. Mediagroepen verwijten elkaar belangenvermenging. De Mediaraad zal het rapport inzake concentratie en pluralisme dan ook nog verder aanvullen en uitdiepen.

Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende de bepaling dat aan de frequentiepakketten die ter beschikking van de landelijke radio-omroepen worden gesteld, bijkomende frequenties kunnen worden toegevoegd – zie bijlage p. 59 en 60

Met een brief van 20 juni 2001 vraagt de heer minister om advies omtrent dit ontwerp van besluit.

De Vlaamse Mediaraad merkt op dat het bereik van de frequentiepakketten zeker niet optimaal is. Er is een tekort aan dekking dat tot ernstige problemen kan leiden, te meer daar van de geïnteresseerde actoren zware financiële investeringen worden gevraagd.

De Raad staat positief ten opzichte van dit ontwerp van besluit, doch wijst op de nood aan een aantal snelle maatregelen omtrent de afdwingbaarheid van de wetgeving, het optreden van het BIPT en het bereik van deze frequentiepakketten.

De Mediaraad stelt zich echter wel vragen bij de leefbaarheid van deze landelijke radio-omroepen en vraagt om transparantie in dit radiodossier.

De Raad van State adviseerde dat dit besluit overbodig was.

Het Vlaams Commissariaat heeft op 6 september 2001 twee landelijke radio-omroepen die zich richten tot de gehele Vlaamse Gemeenschap erkend (publicatie in het Belgisch Staatsblad op 17 oktober 2001).

Op het ogenblik van de redactie van dit jaarverslag werd binnen de Vlaamse Mediaraad een werkgroep Lokale / regionale radio's opgericht.

Ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 15 oktober 1999 houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en/of televisieprogramma's op de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT) – zie bijlage p. 61

Met een brief van 22 augustus 2001 vraagt de heer minister om advies omtrent dit ontwerp van besluit. Dit besluit regelt de afschaffing van de politieke derden. Wat betreft het verzorgen van televisieprogramma's worden enkel nog de levensbeschouwelijke verenigingen erkend. Voor het verzorgen van radioprogramma's behouden de levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen hun erkenning.

De Vlaamse Mediaraad kon echter geen geldig advies uitbrengen, daar het vereiste quorum niet werd gehaald. De aanwezige leden hadden evenwel geen opmerkingen.

Dit besluit werd ongewijzigd goedgekeurd en sluit aan bij het decreet van 6 juli 2001 houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995.

Het besluit houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 15 oktober 1999 houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke, politieke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en/of televisieprogramma's op de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT) werd goedgekeurd op 1 februari 2002 en op 29 maart 2002 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Bijlage

Adviezen Vlaamse Mediaraad